EXILUL ROMÂNESC

ANUL II Nr. 6 — Februarie 1956

INSEMNĂRI

Consiliu Național

E o idee agitată de multă vreme care pare să fie din nou de actualitate. La Paris, în casa Dlui Răutu, se duc discuții în vederea unei eventuale formări a unui Consiliu Național. Participă la aceste discuții, în afară de Dl Răutu, care patronează inițiativa, Dl Eftimie Gherman, Dl General Gheorghe, Ilie Gârneață, căpetenia transfugilor legionari, și Mihail Fărcășanu. Se vorbește și de deplasarea Dlui V. V. Tilea la Paris în același scop. Dl Răutu nu ar acționa în numele său propriu, ci ar reprezenta în desbateri și pe Dl Grigore Gafencu.

Rolul consiliului proectat ar fi să coalizeze nemulțumirile contra Comitetului Național într'un front unit. Dnii Răutu și Gherman nu ar fi dispuși să se compromită cu „dreapta" (e vorba de dreapta transfugilor legionari). Ceilalți, mai largi în vederi, pledează ca să se facă această deschidere spre „dreapta".

In acțiunea ce se plănuiește la Paris, rolul Dlui Fărcășanu este cu totul șters. In „Ligă" Dl Fărcășanu a intrat sub obedienta Generalului Gheorghe, iar, în ce privește formarea consiliului, a trecut inițiativa grupului Gafencu-Răutu. Practic vorbind, Dl Fărcășanu a abandonat poziția „Ligii", pe care, de altminteri, dela început, s'a ferit să o definească cu precizie. „Liga" a ajuns la deriva altor forțe.

O a doua constatare ce se impune este că formula consiliului nu poate aduce niciun prejudiciu Comitetului național. Nu e oare Dl Vișoianu acel ce a propus Dlui Gafencu încă de acum doi ani să formeze un consiliu național ? Cele două organisme pot coexista perfect. Ar fi cu totul altceva dacă Dl Gafencu ar lua conducerea unui comitet, categoric opus, imposturei dela Washington. Un consiliu e un organism greoiu și se pretează la orice manevre, din cauza marelui său număr de membri. Procedura de formare, timpul și mijloacele materiale ce reclamă un consiliu, îl face practic inoperant. Insfârșit, așa cum au început consultările, e vizibil că nu se urmărește o coaliție a exilului contra Comitetului Național, ci captarea nemulțumirilor și dirijarea lor într'un sens inofensiv pentru Comitet. Prin pactul încheiat între transfugii legionari și Comitetul Național, prin legăturile subterane ale Gen. Gheorghe cu rețeaua Crețianu, Dl Vișoianu dispune de suficiente posibilități ca să debutoneze opoziția consiliului.

Dl Vișoianu nu are niciun motiv să fie neliniștit...

Oamenii cu relații

Membrii Comitetului Național și alți politicieni români refugiați în Statele Unite își justificau pretențiile lor de a reprezenta oficial exilul prin excelentele relații de care dispun pe lângă Departamentul de Stat și guvernul englez. Paralel cu ei și celelalte așa zise „comitete naționale", polonez, ungur, etc., reclamau aceiași prioritate în virtutea aceluiași capital de „excelente relații", care trebuiau valorizate în serviciul țărilor robite.

După zece ani de lupte, memorii, stăruințe, întrevederi ale oficialilor noștri, „excelentele relații" ale Dlor Crețianu, Vișoianu ș. a. m. d., au dat un prim „excelent" rezultat : Republica Populară Română a fost primită în O. N. U.

După doi ani dela înfiinţarea „Adunării Naţiunilor Captive“, guvernele de obedienţă moscovită din Polonia, România, Ungaria, Bulgaria îşi făceau intrarea triumfală între Naţiunile Unite.

— La 23 August 1944, echipa Creţianu - Vişoianu au dat drumul puhoiului sovietic în România ;

— sub ocârmuirea diplomatică a aceleiaşi echipe, situaţia de fapt creată ţării noastre prin ocupaţia sovietică se transformă în situaţie de drept. Republica Populară Română, o creaţie a armatei de ocupaţie, este recunoscută ca subiect de drept internaţional şi asimilată ţărilor care reprezintă voinţa şi suveranitatea popoarelor.

— Nu-i mai rămâne echipei Creţianu - Vişoianu decât să-şi încoroneze opera cu a treia şi ultima fază de distrugere a poporului român : adeziunea Republicii Populare Române la Uniunea Sovietică cu corolarul ei inevitabil — dispersarea populaţiei româneşti în întreaga Siberie.

Tradiţia Blajului

In istoria neamului românesc, cărturarii formaţi la Blaj au jucat un rol de seamă în acţiunea de redeşteptare a conştiinţei noastre naţionale. Incepând dela titanii Scoalei Ardelene, trecând prin Bărnuţiu, Cipariu şi Laurian, până la dascălii mai puţin cunoscuţi de după răsboiu, în toate manifestările lor vibrează un puternic sentiment naţional. Mitropoliţii şi Episcopii Bisericii Unite au stat totdeauna în fruntea mişcărilor de redeşteptare a poporului român din Transilvania. E o tradiţie care onorează Blajul şi Biserica Unită.

Cu profesorul Augustin Popa în exil, această tradiţie a luat o orientare care înseamnă opusul şi negaţia ei. Dânsul pretinde că este atât continuatorul tradiţiilor blăjene cât şi un executor testamentar al voinţei politice a lui Iuliu Maniu. Postura politică în care s'a aşezat în exil, desmint însă că ar avea ceva comun fie cu Blajul fie cu Iuliu Maniu.

Spiritul blăjean nu înseamnă ciocoism, nu are nimic deaface cu gruparea în care se află — care, iarăşi, nu are nimic deaface cu partidul naţional - ţărănesc. Nu Blajul a putut să-l înveţe pe Dl Augustin Popa să se simtă bine în tovărăşia vânzătorilor de neam şi nu credem că execută voinţa politică a lui Iuliu Maniu când face pe portarul şi omul de casă al lui Vişoianu.

Pe vremuri Dl Augustin Popa era un înverşunat adversar al „bizantinismului“ dela Bucureşti. Astăzi s'a asimilat perfect clanului ciocoiesc. Atmosfera Blajului era prea tare pentru gingaşa sa persoană.

Efectele unei cărţi

Dl Gen. Gheorghe se poate felicita de fericitele urmări ale ultimei sale cărţi „Les petits-fils de l'oncle Sam“. Sefului său, Mihail Fărcăşanu, i-a adus nepreţuite servicii, scoţându-l din circulaţia politică din America, într'un mod nesperat nici de Dl Creţianu. Multe uşi cari îi stăteau deschise Dlui Fărcăşanu acum i se închid din cauza cărţii cu bucluc a Gen. Gheorghe. Americanii s'ar fi aşteptat la o desavuare a autorului din partea Dlui Fărcăşanu. Insultele aduse de Gen. Gheorghe poporului american sunt atât de grave încât oricine îşi leagă politic soarta de a Gen. Gheorghe poate cădea sub învinuirea de antiamericanism.

Efectele cărţii Gen. Gheorghe în America depăşesc însă acest episod de ordin politic personal. După informaţiile primite de noi, cauza românească în sine are de pătimit dela apariţia acestei cărţi. Oprobiul cade asupra exilului românesc în genere. Se afirmă chiar că oficialitatea americană va fi mai circumspectă de acum înainte cu Românii, le vor acorda mai greu vize şi drept de imigrare în America şi vor merge chiar până acolo să revizuiască şi dosarele vechilor imigranţi.

Pentru orice român conştient de rolul hotărîtor ce-l va juca America în viitoarea eliberare a României, cartea Gen. Gheorghe rămâne o enigmă. Cui poate folosi ? Cine l-a împins să scrie şi să publice o carte în care atacă cu atâta brutalitate pe Americani ?

Cine să-i apere pe Macedoneni...

Gazeta „Legea“, numărul din Dec. 1955, referindu-se la un comentar al nostru, privitor la chestiunea macedoneană, deformează lucrurile spuse de noi în aşa măsură încât o punere la punct e necesară.

Noi n'am afirmat nicăiri că elemente macedonene plecate de-acasă să nu apere pe cei rămaşi sub teroarea grecească, ci cu totul altceva : să nu facă pe şefii lor. Redăm textual : să nu agite această problemă „ ca şi cum ar vorbi ca reprezentanţi politici ai celor rămaşi acasă.“ E o deosebire pe care redactorul „Legii“ ar fi putut, de bună credinţă fiind, să o sesizeze.

Comparaţia cu situaţia actuală din România e cu totul deplasată. Noi, refugiaţii din România, suntem cetăţenii acestui stat. România e patria noastră şi vorbim în numele ei, pentrucă ea se află sub o dominaţie străină. Elementele macedonene care au părăsit Grecia şi au optat pentru cetăţenia română nu mai au ca patrie Grecia, ci România. Deci ei nu mai pot acţiona ca factor politic în Grecia. In afară fiind şi cetăţeni români fiind, ei nu se mai pot comporta ca şi cum ei ar dispune de soarta acestei minorităţi. Sefii unei minorităţi — cât de precare ar fi condiţiile ei de existenţă — sunt acei cari împărtăşesc bucuriile şi durerile ei. Fraţii noştri macedoneni, deveniţi români şi prin cetăţenie, câştigă o nouă obligaţie, aceea de a se interesa de soarta întregului popor românesc şi de toate ramurile şi răspândirile lui. In această perspectivă chestiunea macedoneană se generalizează, devine o chestiune a întregului popor românesc, şi nu numai a fracţiunii macedonene imigrate la noi. Ei pot desfăşura cea mai febrilă propagandă, dar iniţiativa politică aparţine, în interiorul Greciei, Românilor rămaşi acolo, iar în România întregului popor românesc. Spunem aceste lucruri, pentrucă prea de multe ori s'a făcut din chestiunea macedoneană un mijloc de recrutare de partizani.

Suflet de metec nu pot să aibă decât acei cari, părăsind linia eminesciană, au făcut pact cu pătura superpusă. Ultra naţionalistul Papanace în chestiunea macedoneană nu s'a sfiit să treacă în tabăra lui René Theo în nordul Dunării. Cel puţin de-ar avea consecvenţă politică. Din moment ce s'a aliat cu Comitetul Naţional, trebuia să acţioneze şi în problema Românilor din Grecia pe aceiaşi cale : să intervină pe lângă Dl Vişoianu ca acesta să roage pe M. S. Regele, ca, la rândul lui, să roage pe Regina - Mamă Elena, ca, la rândul ei, să se adreseze Reginei Frederika a Greciei, ca aceasta să intervină pe lângă guvernul grec... pentru a uşura situaţia Românilor din Grecia. In modul acesta, cel puţin din abandonarea poziţiei româneşti în nordul Dunării, ar trage ceva profit Românii din Grecia.

„Keine Zeit für Luftschlösser"

„Siebenbürgische Zeitung" din München, în numărul său din Ianuarie, publică un editorial sub titlul de mai sus, în care condamnă acţiunile patronate direct sau indirect de arhiducele Otto de Habsburg, care încearcă să folosească anumite reminiscenţe sentimentale pentru a reînvia, sub aspect schimbat, fosta monarhie dualistă. Incercarea de a prezenta această monarhie reînviată ca o posibilitate de a înjgheba în Europa o a treia forţă neutralistă între cele două blocuri adverse nu serveşte, după cum remarcă autorul, decât intenţiile expansioniste ale Cremlinului, deoarece produce o spărtură în blocul de rezestenţă contra imperialismului moscovit. De altfel, după cum subliniază autorul, acţiunea aceasta nu-i originală, ci încearcă numai să repete politica neutralistă falimentară a lui Eduard Benes care, după cum se ştie, s'a soldat în anul 1948 cu transformarea statului cehoslovac într'un satelit al Uniunii Sovietice.

In aceste pagini am atras şi noi atenţia asupra faptului că reacţiunea habsburgică se oferă celei comuniste ca instrument de subjugare a popoarelor din bazinul dunărean. Eticheta neutralistă e prea străvezie ca să poată crea o diversiune anacronică şi tragicomică în vremea noastră, stăpânită de legea aspră a luptei pentru libertate împotriva tuturor formelor de robie.

Ne bucură faptul că şi compatrioţii noştri saşi văd agitaţia habsburgică ca o acţiune politică total deplasată, dacă nu chiar primejdioasă pentru lumea liberă.

Cei condamnaţi de naţiune

In emisiunea sa pentru străinătate, Radio Bucureşti a comemorat la 2 Februarie crt., victoria dela Stalingrad. După câte ştim, la Stalingrad au căzut prizoniere şi două divizii româneşti, a XIX-a şi I-a de cavalerie. Probabil că mulţi dintre ostaşii acestor divizii zac încă uitaţi în lagărele de prizonieri din Siberia. Ne-am fi aşteptat deci la oarecare decenţă, impusă de măreţia sacrificiului făcut nu de cei mai răi fii ai neamului.

Ne-am înşelat însă amar. Tristul eveniment a fost preamărit ditirambic de par'că ar fi fost vorba de eliberarea Basarabiei. Acest singur fapt poate dovedi emigranţilor şi lumii întregi în ce mare măsură e robită patria noastră. Cu acest prilej s'au cântat marşuri şi imnuri de victorie în limba rusă !

Iată de ce nu putem privi organul dela Pankov decât ca un glas al unei patrii încă robite şi iată de ce regimul reperist e condamnat de naţiune.

Unde dai şi unde crapă!

Al douăzecilea congres al partidului comunist din Uniunea Sovietică n'a adus schimbările senzaţionale în forurile de conducere, prezise şi aşteptate de numeroşi „specialişti". In schimb a demonstrat cu destulă claritate că, de fapt, bolşevismul nu mai are azi nimic comun cu o ideologie a viitorului, — cum îi place să se prezinte — ci reprezintă mai mult una din formele extreme ale relei credinţe, racilă veche şi bine cunoscută, pe care mult hulitele societăţi si state burghezo - capitaliste încearcă cu succes s'o biruie.

La Moscova reaua credinţă a fost afişată din nou cu un cinism uluitor ca legea supremă care decide asupra existenţii în matca „raiului comunist". Aşa că apologeţii „sinceri şi desinteresaţi" dela Bucureşti şi din celelalte state satelite au deci perfectă dreptate când proslăvesc superioritatea în rele a sistemului social bolşevic.

Intr'adevăr, faţă de reaua credinţă a colectivului dela cârma statului sovietic, toate străduinţele în acest sens din lumea liberă, mai ales în statele şi societăţile neconsolidate, unde asemenea năzuinţe găsesc terenuri mai favorabile, la fel ca şi în sânul oropsitelor de emigraţii, apar ca simple găinării, ca nişte viclenii meschine lipsite de orice suflu diabolic. Se vede că numai „paradisul comunist" oferă renegaţilor şi apostaţilor un teren atât de favorabil ca reaua lor credinţă să poată dobândi amploare.

Pe noi nu ne poate decât bucura condamnarea postumă a răufăcătorului Stalin de foştii săi elevi şi complici la crime, pe care numai voinţa sa despotică i-a scos din anonimat, conferindule o tristă celebritate, fiindcă recunoaştem în acest fapt un simptom neîndoielnic de descompunere a regimului sovietic.

Desigur, reaua credinţă a constituit dela început una din principalele caracteristici ale cârmuirilor bolşevice, dela lovitura de stat din Octombrie 1917 când, proaspeţi ajunşi la putere, au proclamat dreptul la libertate şi la autodeterminare a popoarelor din Rusia ţaristă, pentru a le robi din nou, imediat ce acestea dădeau semne că vor să ia în serios dreptul ce li s'a dat. Dacă am mai voi să enumerăm numai principalele acte de rea credinţă ale Uniunii Sovietice, ar trebui să umplem o serie întreagă de volume cu multe mii de pagini pentru a arăta în ce măsură Moscova roşie infectează viaţa omenirii întregi ; de aproape patru decenii nu s'a produs nicăiri vreun fapt de mai mare importanţă care să nu fi fost alterat sau strâmbat de reaua credinţă a despoţilor din Kremlin. Se ştie prea bine ce s'a ales de politica securităţii colective după ce Rusia Sovietică a fost primită în sânul fostei Societăţi a Naţiunilor dela Geneva. „Lupta actuală pentru pace" a Moscovei şi a sateliţilor ei reia sub altă formă vechea arie cântată de Litvinov la Geneva pentru a ascunde pregătirile imperialiste ce tind la noi anexiuni teritoriale spre a extinde astfel tot mai mult aria sângeroasă a totalitarismului roşu pe glob. Cum însă păcatele regimului bolşevic sunt prea numeroase şi prea mari pentru a putea fi uitate chiar şi de o generaţie atât de lipsită de memorie ca a noastră, potentaţii actuali din Kremlin au crezut că pot recâştiga înfăţişarea de nevinovăţie faţă de poporul rus şi de toată lumea, punând crimele, fărădelegile, violenţele, jafurile şi călcările de cuvânt ale regimului în sarcina exclusivă a lui Stalin. Deprinşi cu excomunicările, exilările şi lichidările succesive ale corifeilor revoluţiei comuniste, epigonii dictatorului georgian, formaţi într'o atmosferă unică de rea credinţă, îşi închipuie că pot scăpa acum de umbra blestemată a maestrului lor în crime, dacă se leapădă de el în mod public. Nici prin gând nu le trece că prin asemenea glume macabre nu pot recâştiga virginitatea dorită. Viclenia îi orbeşte aşa de mult, încât nu-şi dau seama că, prin fapta lor de rea credinţă, comit un adevărat harakiri politic. Nimeni nu-şi poate renega origenea şi trecutul fără să-şi piardă până la urmă chiar raţiunea de existenţă. Regimurile totalitare sunt ultimile cărora le este îngăduit să practice acest lux sinucigaş.

Primul rezultat al ultimei manevre moscovite s'a şi arătat : văduva lui Troţki a avut cruda ironie să ceară Kremlinului telegrafic reabilitarea soţului ei. Alte urmări şi mai grave nu vor întârzia să se producă. Creaturile detestate, puse de Stalin ca satrapi peste ţările satelite, nu se mai pot simţi bine în pielea lor. Până eri s'au întrecut în osanale la adresa fostului lor stăpân, iar acum trebue să înghită condamnarea, de către actualii lor patroni, a singurei lor surse de putere. Nici legenda mincinoasă a „eliberării" ţărilor din spatele cortinei de fier de jugul fascist prin armata roşie nu se mai poate menţine mult timp, aşa că însăşi stăpânirea moscovită în toată Europa robită e pusă în discuţie.

Satrapii dela Bucureşti, în panică, vor încerca deci cu desperare să intensifice acţiunea de amăgire şi de readucere în patrie a emigranţilor

(Continuare în pag. 5)

In ceaţa viitorului

Caracteristica actualului exil este incertitudinea lui. El se desfăşoară sub semnul lipsei de logică şi de sens. La un moment dat, cele mai mari speranţe încălzesc sufletul exilaţilor, pentruca, brusc după aceea, să se producă o prăbuşire totală a lor. Nu ei sunt vinovaţi de aceste variaţii abrupte de temperatură sufletească, ci politica occidentală.

In lumea liberă, schimbările de atitudine deţin recordul absurdităţii. Nu mai ştii ce să crezi. Dela terminarea războiului s'au făcut nenumărate declaraţii de respectare a dreptului la viaţă liberă a popoarelor robite de comunişti, pentruca, la scurt interval după aceea, să se producă un fapt care să răstoarne toate speranţele clădite înainte. Nu mai târziu decât în întrevederea dintre Eisenhower - Eden s'a reactualizat „Charta Atlanticului", pentruca să aflăm, îndată după aceea, că Bulganin şi Cruşcev vor fi primiţi la Londra cu cele mai mari onoruri.

Acest joc se repetă la fiecare trimestru. Dacă preşedintele Eisenhower ar fi dat toată greutatea cuvenită declaraţiilor ce le-a făcut la inaugurarea regimului lui în 1952, până astăzi ţările noastre trebuiau să fie eliberate. Sau că politica anglo - americană e atât de subtilă încât neiniţiaţii nu-i pot pătrunde tâlcul, sau că Anglo - Americanii nu dispun de nicio orientare pozitivă în raport cu Rusia Sovietică şi bâjbâie dela caz la caz.

Tribulaţiile Occidentului devin o adevărată tortură sufletească pentru milioanele de suflete robite, care nu-i cu nimic mai prejos decât rafinatele metode de dărâmare sufletească a individului, întrebuinţate de poliţia comunistă. E absurd, dar uneori îţi vine să crezi că există o concertare de metode între Occident şi comunism. Occidentul întreţine speranţe moarte, speranţe pe care nu le onorează la nicio scadenţă, iar comunismul profită de desnădejdea care se aşterne pe suflete cu fiecare an ce trece, cu fiecare triumf al său, ca să-şi consolideze situaţia. Occidentalii ataţă popoarele robite la rezistenţă, întreţine cu ajutorul undelor cele mai mari nădejdi, pentruca tot ei să le dea cea mai crudă desmințire.

Primirea republicilor populare în sânul Naţiunilor Unite are o însemnătate mai mare decât o inepţie de moment. Intreg sensul anti-comunist de luptă al lumii libere, dela sfârşitul războiului încoace, este dat peste cap. Occidentul a avut suficiente probe de pericolul ce-l reprezintă pentru lumea liberă comunismul, în cei 10 - 12 ani de războiu. Nu mai sunt ignoranţii dela sfârşitul războiului şi nu mai au nicio scuză valabilă. Occidentalii se înşală când cred că pot scăpa ieftin de comunism, lăsând pradă acestuia popoarele robite. Intre popoarele robite şi popoarele libere există o legătură indestructibilă. Dacă lumea liberă nu face efort să elibereze lumea robită, va ajunge şi ea în aceiaşi stare. Iată teribila dilemă a Occidentului : sau se hotăreşte la o măsură eroică pentru a salva popoarele robite şi cu un preţ pe care nimeni nu-l poate prevedea cât va fi de mare, sau îşi va sfârşi existenţa fără onoare şi fără glorie.

Viitorul nu ne oferă nicio certitudine imediată, dar datele problemei sunt acestea...

Sfârşitul acestei nesiguranţe apăsătoare să sperăm totuşi că-l va produce realegerea preşedintelui Eisenhower. Ceeace îndreptăţeşte această speranţă e însăşi motivarea pe care a dat-o preşedintele hotărîrii sale de a-şi asuma pentru a doua oară greaua răspundere de conducător al celei mai mari puteri din lume.

„Opera pe care mi-am propus s'o realizez acum patru ani", a declarat Dwight Eisenhower, „nu a atins stadiul de desvoltare pe care speram să-l pot realiza într'o singură perioadă de guvernare." Pe plan extern, preşedintele a promis în 1952 că unul din ţelurile sale principale e să înlesnească ţărilor satelite să-şi recâştige libertatea. Stăpânirea sovietică în aceste ţări, în loc să dispară, s'a consolidat încă şi mai mult. Dar cursul energic al politicii externe americane faţă de Rusia după desamăgirea dela Geneva şi, mai ales, refuzul preşedintelui de a discuta cele două scrisori ce i-au fost adresate recent de Bulganin sunt indicaţii că America nu mai e tentată să se angajeze în noi tratative sterile cu Sovietele.

Unde dai şi unde crapă!

(Urmare din pag. 4)

ce devin, pe zi ce trece, mai incomozi. Din nenorocire, terenul le-a fost în mod involuntar bine pregătit de toţi cei cari ascultă de aceiaşi lege infamă a relei credinţe ; de toţi cei cari una vorbesc şi alta fac ; de toţi cei cari se agită predicând unirea, când de fapt practică delaţiunea, de toţi cei cari au fost şi rămân prizonierii propriului lor egoism.

C. S.

MĂRTURII STREINE

Anuarul germanilor dobrogeni

In luna Noembrie 1955 s'au împlinit cincisprezece ani dela strămutarea în Reich a populaţiei de origină germană din Dobrogea.

Pentru comemorarea acestui episod de răscruce în istoria comunităţii celor aproape 14.000 de foşti dobrogeni, conducerea „Landsmannschaft"-ului a editat, cu sprijinul material al oraşului-protector Heilbronn, un voluminos şi documentat anuar — „Jahrbuch 1956 der Dobrudscha Deutschen".

Intenţia autorilor n'a fost să redeştepte în sufletul germanilor dobrogeni sentimentul apartenenţii la patria de altă dată şi să le imprime prin aceasta voinţa de a-şi menţine individualitatea în mijlocul masei germane autohtone. Anuarul e o cronică a unor stări considerate ireversibile, o cronică care e deopotrivă cântecul de lebădă al grupului etnic german din Dobrogea : „După cele ce s'au petrecut în ultimii 15 ani, cât timp va mai exista încă o comunitate germană dobrogeană ? Comunitatea din fostul ţinut de colonizare dăinuieşte până la un anumit grad şi astăzi ; există încă o conştiinţă de clan... dar câtă vreme încă ? Atâta vreme numai, până când ultimii cari au cunoscut vechea patrie vor muri."

Pentru cititor — ca şi pentru mulţi germani dobrogeni probabil — resemnarea cuprinsă în rândurile de mai sus e mişcătoare. Pentru autor însă, resemnarea exprimată apare mai curând reconfortantă. Tristeţea celor cari s'au desprins de locul lor de naştere acum cincisprezece ani ni se desvăluie că a fost proporţională cu valoarea proprietăţilor abandonate : „Alegerea celor cari nu posedau nimic a fost mai uşoară şi au spus : Plecăm ! Cei înstăriţi spuneau : Rămânem ! Alţii erau nehotărîţi. Cum puteau să-şi lichideze averea într'un timp atât de scurt, de azi pe mâine ?" Până la urmă, sentimentul de solidaritate naţională a triumfat contra egoismului material : „Atunci, în zilele repatrierii, s'a simţit, pe lângă multe griji şi unele opoziţii, şi altceva : Devotamentul, entuziasmul chiar, pentru cauza germană. Credinţa în Germania a fost determinantă în alegerea dintre pro şi contra repatrierii ; fără ea nu s'ar fi ajuns la plecarea în masă din Dobrogea. Ţăranii noştri au crezut în Germania şi poporul german. Pentru ei, tot ce avea vreo legătură cu acestea era frumos şi bun şi mare. Germania era ca soarele pe cer. Astfel, cei mai mulţi germani dobrogeni au plecat cu toată convingerea din patria lor. Se mergea doar în Germania !"

Devotamentul şi entuziasmul pentru Germania sunt atitudini firesti la o populaţie de origină germană. Ceea ce surprinde e ignorarea aproape completă a celei de a doua patrii, în care germanii dobrogeni nu pot spune că nu s'au simţit bine şi că nu au fost înconjuraţi de toată simpatia populaţiei româneşti. Dovadă, recunoaşterea că plecarea lor a provocat regrete unanime printre români (de sigur, nu pentrucă li s'ar fi modificat prin aceasta starea materială). „Populaţia conlocuitoare nu ştia ce să mai creadă : Ce, vreţi să plecaţi ? Vreţi să vă părăsiţi frumoasele voastre sate, gospodării şi case ? Cum puteţi să faceţi asta ? Românii veneau şi întrebau : V'am făcut ceva ? Rămâneţi totuşi pe loc ! Personalităţi influente româneşti au intervenit şi au încercat să oprească plecarea — în zadar însă."

Apreciind francheţa cu care e descrisă euforia ce pusese stăpânire pe cei ce părăseau România, nu putem nega totuşi că am rămas cu o iluzie mai puţin : aceea a multor români cărora le plăcea să creadă că mare parte dintre foştii compatrioţi de origină germană simţeau şi alte ataşamente de România decât cele de ordin material. Oricum, trebue să recunoaştem că n'am găsit în anuarul germanilor dobrogeni aluzii jignitoare pentru români : nimic asemănător, de pildă, cu ieşirile unora dintre bucovineni cari îşi dau toată osteneala să afirme la manifestaţiile lor că Bucovina e doar un fel de Elveţie, menită să devină în ordinea viitoare a Europei şi statal o Elveţie. O singură excepţie doar : aceea din articolul „Repatrierea din Dobrogea de Sud", semnat de Waldemar Frank, în care pretinde că dictatul Germaniei hitleriste de a ceda Cadrilaterul Bulgariei a fost numai o „propunere" şi că „acordul" încheiat sub presiune la Craiova a fost acceptat „cu satisfacţie de populaţia ambelor state."

Cu tot caracterul special al lucrării editate de conducerea germanilor dobrogeni şi cu toată lipsa oricărei mărturii intenţionate în favoarea patriei de altădată, anuarul contribue indirect la informarea cititorului german din Reich asupra României. Efectul sinoptic îl asigură cele câteva fotografii din România şi hărţile de pe copertă şi din interior ale Dobrogei. In însemnările nostalgice din jurnalul răposatului Johann Adam, din Ciucurova, descrierea unei nunţi la Germanii din Dobrogea de Dr Heinrich Winter, în articolele „Eine Erinnerung an Königin Elisabeth" de Johann Straub şi „Die Familie Hohenzollern - Sigmaringen auf dem Thron Rumaeniens" de Anton Ternes, din Caramurat, şi, mai ales, în evocarea plină de poezie a Balciculuí — „Am Meer" — a profesorului Hans Diplich radiază ceva din atmosfera acelui romantic colţ de patrie, dintre Dunăre şi Marea Neagră.

Actualitatea jertfei lui Moța și Marin

Ziarul spaniol „A r r i b a", oficiosul Falangei, a dedicat amintirii jertfei lui Moța și Marin — cu prilejul celei de a 19-a aniversări a morții lor — un lung și patetic articol, semnat de J. L. Gomez Tello.

„Acolo, unde astăzi se înalță o piatră simplă și un castan desfrunzit", scrie Gomez Tello, „au murit acum nouăsprezece ani doi oameni simpli și viteji, puri și inimoși, din cel mai bun tineret al Europei : Ion Moța și Vasile Marin, doi români — unul din cetatea dacică a Orăștiei, iluminat și plin de pasiune ; celălalt, o minte lucidă și sensibilă la toate manifestările intelectuale — cari au plecat din patria lor, ca să se bată pentru cauza creștinătății pe câmpurile de luptă spaniole."

Citând câteva pasaje din scrisorile lăsate de Moța și Marin, autorul subliniază că mobilele care i-au îndemnat să se jertfească acum nouăsprezece ani sunt tot așa de actuale și în prezent :

„A trecut timpul, dar niciuna din cauzele pentru care au murit n'a pierdut din valabilitate ; niciuna din rațiunile politice care au însuflețit acel grup de oameni, veniți din România să moară în Spania. Niciuna din rațiunile pentru care au luptat în Spania și care au polarizat atâția tineri entuziaști plecați din cele patru colțuri ale lumii să lupte alături de noi : irlandezi, francezi, italieni, germani, englezi, americani, români, portughezi..."

„Astăzi, România — ca jumătate de duzină de țări europene, cu clară conștiință creștină, și o sută de milioane de ființe omenești — se află sub jugul comunist, pentrucă nu s'a asigurat continuitatea acelei cruciade. Inseamnă oare că acel spirit magnific, care a strâns laolaltă în 1939 tineretul european în jurul unor idei comune, a unor sentimente asemănătoare, în jurul unei identități minime de preocupări, a dispărut ? Credem că nu. Mai mult : sângele și durerea acestor ani teribili au făurit o solidaritate indestructibilă. Ajunge să plecăm urechea către pământ — pământul sub care sunt ochii închiși a mii de tineri morți pentru acest spirit — ca să auzim mugetul furtunii. Istoria tineretului român — ca și a tineretului spaniol — care a cunoscut lupta fără cruțare, închisoarea, execuțiile și bătăliile premergătoare victoriei finele, e un motiv de speranță. Din momuntul când și-au luat misiunea sa fie cruciații spiritului național românesc, Codreanu și oamenii lui au trăit între moarte și închisoare, între temnița dela Jilava și tranșeele dela Majadahonda. Dar acești oameni au creat un steag de luptă nemuritor. Nu se știe prea bine ce se întâmplă de cealaltă parte a cortinei de fier. Dar se știe că lupta în munți și în păduri și rezistența împotriva tiraniei comuniste se întăresc pe zi ce trece.

„Intreaga slăbiciune a conducerii care a acceptat subjugarea acestor popoare apare și mai monstruoasă acum când bărbați și femei luptă împotriva tiraniei bolșevice, cu toate mijloacele la îndemână. Spania, pentrucă cunoaște bine pericolul și pentrucă a suferit în propria carne această amenințare înspăimântătoare, n'a recunoscut niciodată legalitatea unei ordini impusă prin violență și de prezența baionetelor sovietice. Deaceea, a fost frumos actul de ieri dela Majadahonda, unde aniversarea morții lui Moța și Marin a reînoit promisiunea de a le urma exemplul, luptând pentru aceiași cauză ca acum nouăsprezece ani."

» Cel mai mare sculptor în viață «

Am semnalat în această rubrică succesul strălucit pe care l-a avut, acum câteva luni, o expoziție a operelor sculptorului Brâncuși în muzeul Guggenheim din New York, ca și elogiile pe care i le-au adus ziarele germane cu ocazia achiziționării unei lucrări a artistului român de către muzeul municipal al orașului Hamburg.

Trecând în revistă succesele lui Brâncuși și aprecierile superlative — dela „unul dintre cei mai mari" până la cea mai absolută de „cel mai mare sculptor al lumii în viață" — apărute în presa din toate țările, nu furnizăm cititorilor noștri o noutate. Numele lui Brâncuși și forța geniului său sunt cunoscute și celor care nu sunt la curent cu situația actuală a artelor plastice. Ceea ce reținem cu mândrie din toate articolele și studiile dedicate operei lui Brâncuși e faptul că nicăiri nu se omite precizarea că marele artist e român și că începuturile manifestării talentului său trebuie căutate în România. Brâncuși însuși nu uită să amintească numerosilor vizitatori care-i asaltează atelierul din Paris că-i român și'n orice convorbire evocă momente petrecute în România, deși țara noastră adăpostește atât de puține din operile sale.

Aceleași constatări pot fi desprinse și din două articole apărute la 13 și 20 Ianuarie a. c. în importantul săptămânal elvețian „Die Weltwoche". Primul cuprinde impresiile culese de criticul de artă Gert Schiff în cursul unei vizite recente în atelierul lui Brâncuși ; al doilea e un studiu asupra „plasticei secolului", exemplificată cu lucrarea „F o c a" a lui Brâncuși. „Opera celui mai mare sculptor în viață", scrie Gert Schiff, e inaccesibilă publicului. Artistul a voit s'o doneze statului francez, cu condiția însă ca în muzeu să i se rezerve o încăpere care să fie reproducerea fidelă a atelierului său. Neîmplinindu-i-se dorința, lucrările lui Brâncuși așteaptă încă în vechiul atelier clipa când vor fi accesibile oricui, într'un cadru demn.

EXILUL VECINILOR

Emigrația poloneză și panslavismul

La 23 Decembrie 1955, vicepreședintele guvernului polonez, Hilary Minc, a anunțat în raportul adresat Comitetului Central al partidului comnist că prevederile planului economic de șase ani au fost depășite. Valoarea producției industriale a fost la finele anului expirat de 5 ori mai mare decât în 1938. Producția de oțel a atins 4,45 mil. to., față de 1,4 mil. to. în 1938, și cea de energie electrică 17,6 milrd. kwh. Valoarea producției industriale poloneze a întrecut deja pe cea a Italiei, iar în 1960, când producția de oțel planificată e de 8 mil. to., Polonia urmează să dispună de o industrie mai puternică decât cea din prezent a Franței.

Acest esor industrial nu e numai efectul planificării comuniste și imenselor sacrificii impuse populației poloneze. Prin alipirea teritoriilor germane dela răsărit de linia Oder - Neisse, Polonia a ajuns după al doilea războiu mondial în posesia unui potențial industrial egal cu cel al întregii Polonii din 1938. Industria grea din Silezia superioară și cea de produse finite din restul regiunilor germane anexate au constituit baza de plecare a planului de șase ani, încheiat atât de spectacular.

Acesta e motivul pentru care polonezii din exil nu se pot împăca cu gândul restituirii teritoriilor luate dela Germania, în schimbul recuperării provinciilor de dincolo de linia Curzon, anexate de Uniunea Sovietelor. Majoritatea lor doresc ca, după eliberare, Polonia să cuprindă atât teritoriile luate dela Germania cât și cele care vor reveni dela Rusia.

Cu astfel de țeluri, emigrația poloneză e obligată să aibă un curs politic extern care nu se poate armoniza ușor cu al celorlalte emigrații din Europa Orientală și care, mai ales, exclude orice încercare de contact și discuții cu cercuri reprezentative din Republica Federală Germană.

Se înțelege atunci de ce publicația germană „Europaeischer Osten" a luat act cu deosebită satisfacție de unele declarații recente ale câtorva fruntași polonezi din exil mai tineri, cari pun problema viitoarelor relații germano - polone într'o nouă lumină, menită să faciliteze înțelegerea dintre cele două popoare. Cea mai îndrăsneață declarație e a lui Henrik Krajewski — actualmente în America — care a pus chestiunea constituirii unei uniuni statale polono - germane. In același sens, deși indirect, s'a exprimat și Julius Mieroszewski într'un articol din revista poloneză „Kultura", care apare la Paris. Acesta constată că era atomică a modificat fundamental situația popoarelor mici și mijlocii. „Pentru popoarele mici", scrie el, „există numai două posibilități. Sau sunt vasale marilor puteri sau se reunesc și formează unități geografice vaste. O federație nu poate fi determinată de considerații geopolitice și de stat și nici de simpatii și de propagandă. Fundamentul oricărui plan federativ în Europa Orientală trebuie să fie înțelegerea completă între Polonia și Germania..."

Replica dată în „Europaeischer Osten" la această încercare de apropiere nu e mai puțin generoasă. „Problema germano - polonă", precizează unul din colaboratori, „nu e numai est-europeană, ci privește întreaga Europă. Când Varșovia e de facto tot așa de sovietică ca și Dresda, controversa asupra liniei Oder - Neisse nu pare actuală ; actuală rămâne numai problema liniei Elbei". Un alt colaborator susține că nu există o „dușmănie ereditară" între Polonia și Germania și că antagonismul polono - german a devenit acut abia după primul războiu mondial. Precondiția unei apropieri germano - polone ar trebui să fie „dispariția rușinoasei ignoranțe a cercurilor germane despre cultura și literatura poloneză" și, în al doilea rând, ca atât Polonezii cât și Germanii „să țină socoteală de situația mondială actuală și de cea care va interveni în viitorul apropiat."

„Am zugrăvi un tablou optimist unilateral al climatului actual în relațiile germano - polone, dacă am voi să ne limităm numai la relevarea acestor declarații", scrie revista „Ostbrief" (Mitteilungen des ostdeutschen Akademie Lüneburg). Punctul de vedere oficial al exilului polonez exclude din capul locului o discuție germano - polonă acum. Publicația poloneză „Przeglad Zachodni" din Londra e categorică în această privință : „Valoarea teritoriilor de vest ale Poloniei e strâns legată de faptul că ele asigură condițiile pentru transformarea Poloniei într'un stat industrial... Când luptăm pentru păstrarea ținuturilor din Vest, luptăm în realitate pentru viitorul și evoluția multilaterală a omului în Polonia..."

„Przeglad Zachodin" preconizează deopotrivă o formulă federalistă, dar care să nu includă Germania. E formula al cărei nucleu îl reprezintă deja colaborarea din exil între polonezi și cehi : unirea Poloniei cu vecinii săi slavi într'o federație regională. E o orientare panslavistă, străină Poloniei în trecutul ei, când a avut atâta de suferit din partea Rusiei. Influența romanică prin catolicism și strânsele legături culturale și politice cu Franța au imprimat polonezilor mentalitatea cea mai vestică, între toate națiunile slave. Dar se pare că obsesia unei eventuale reafirmări a imperialismului german și, nu mai puțin, un sentiment de mândrie a apartenenței la lumea slavă, în

plină ofensivă politică şi biologică, au promovat conştiinţa pan-slavistă a Polonezilor. Tipică pentru starea de spirit a multor polonezi din exil e scrisoarea trimisă de un polonez revistei germane „Akademische Blaetter". Convingerea acestui refugiat polonez e că Europa va fi dominată în ultima treime a secolului nostru de lumea slavă. Reproducem după „Ostbrief" câteva pasaje :

„Prietenii noştri ruşi, cari nu sunt doar toţi comunişti, stăpânesc Europa până la linia Lüneck-Triest. Numai Austria mai e un cusur estetic german în ea. Se va termina şi cu aceasta..." După ce autorul scrisorii subliniază pretenţia poloneză de a juca un rol conducător între Slavi, continuă : „Respingem un talmeş-balmeş de popoare în Europa viitoare. Natalitatea ridicată poloneză ne dă dreptul şi posibilitatea să recâştigăm treptat în Vest teritoriile până la vechea graniţă slavă pe Elba şi Saale..." „Toate aceste planuri ale polonezilor din exil", comentează „Ostbrief", „au o cheie comună : Ei contează sigur pe războiul dintre Vest şi Est, contează la fel de sigur pe victoria Vestului, care va avea singurul cusur că vor fi şi Germanii de partea învingătorilor". Corectivul acestei situaţii echivoce îl găseşte alt polonez din exil, Z. Jurkievicz, într'o carte în care opinează că tratativele cu Germanii n'au niciun rost până după cel de al treilea războiu mondial. Germania va fi atunci, după el, aşa de slăbită, şi colonizarea şi integrarea economică poloneză a regiunilor de dincolo de linia Oder-Neisse aşa de avansată încât puterile vestice nu vor mai fi înclinate să se opună unei diplomaţii poloneze inflexibile.

Tendinţele pan-slaviste care au prins viaţă în sânul emigraţiei poloneze ne interesează şi pe noi. E şi România doar „un cusur estetic" în marea popoarelor slave. Nu e potrivit poate să se tragă concluzii generale din astfel de manifestări sporadice. Dar tendinţele şi mentalitatea exilaţilor slavi se pot observa fără greş şi la reuniunile şi în comitetele comune ale refugiaţilor. Solidaritatea slavă e manifestată întotdeauna. E semnificativă în această privinţă îngrijorarea exprimată de un reprezentant ungur în exil faţă de un compatriot de al nostru. Înecate în masa slavă, Ungaria şi România sunt obligate să fie solidare la rândul lor.

15 ani de stăpânire sovietică în Tările Baltice

Rezumând impresiile unui grup de turişti scandinavi, cari au obţinut recent permisiunea să viziteze Letonia, „The Christian Science Monitor" scrie că Riga, frumoasa capitală de altă dată de pe coasta Balticei, a devenit „un oraş fără surâsuri". Riga, au declarat vizitatorii, seamănă mai curând cu un oraş provincial. S'a mărit enorm după războiu, populaţia crescând dela 400 mii locuitori la peste un milion. Dar, mergând pe străzi, se observă că sunt mai mulţi sovietici decât letoni.

Politica de depopulare şi rusificare e aplicată cu egală energie de către Soviete celor trei state baltice, în care n'a mai rămas decât o treime din populaţia originară.

Primul val de deportări a fost în 1940-41. Formula sovietică rezervată Statelor Baltice atunci a fost constituirea unor republici sovietice „naţionale în formă, dar socialiste în conţinut". Pentru aceasta, a fost deportată întreaga elită intelectuală şi toate elementele burgheze bănuite de „şovinism naţional". La această acţiune de epurare au contribuit mai puţin ruşii decât comuniştii letoni şi estoni reîntorşi în patrie. Intr'adevăr, după încercarea avortată în 1918-19 de a menţine republicile sovietice declarate imediat după isbucnirea revoluţiei, peste 60.000-70.000 comunişti şi simpatizanţi au părăsit Estonia şi Letonia şi s'au stabilit în U.R.S.S. Multă vreme, aceştia s'au bucurat de un tratament preferenţial şi au ocupat poziţii importante în aparatul de stat sovietic. Un leton, Rudzutak, a fost membru al politbiroului unional, iar altul vice-preşedinte al consiliului comisarilor poporului. Această emigraţie comunistă s'a întors în 1940 acasă şi, împreună cu ruşii, a început lichidarea în masă a propriilor compatrioţi.

După 1945, Ruşii au renunţat la serviciile vechilor comunişti baltici, cari au încetat şi să mai deţină posturi importante în ierarhia sovietică. Formula preconizată acum de Ruşi n'a mai mai fost „naţională în formă, dar socialistă în conţinut", ci „baltică în formă şi rusească în esenţă".

Penetraţia sovietică în Statele Baltice e deopotrivă de importantă cantitativ şi calitativ. Guvernul sovietic n'a mers cu brutalitatea până la numirea de ruşi în posturile de primi miniştri în republicele sovietice baltice ; dar absolut toţi locţiitorii de miniştri, conducătorii de partid şi experţii din administraţie şi economie sunt ruşi. Ruşii ocupă nu numai poziţii-cheie în toate sectoarele de viaţă ale republicilor sovietice baltice ; ei au obţinut în acelaşi timp statutul unei a doua naţiuni în stat, cu drepturi mai mari decât băştinaşii. Limba oficială în cele trei state e rusa şi orice inscripţie trebue redactată şi în limba rusă.

Creşterea minorităţii ruseşti în Statele Baltice a fost însoţită de o altă schimbare în compoziţia etnică a ţărilor baltice. Prin diferite măsuri administrative şi economice, guvernul sovietic a eliminat practic toate celelalte grupe minoritare. Minorităţile germane au fost repatriate deja în 1940, în urma pactului ruso-german. După 1945, Sovietele au continuat să evacueze minoritatea suedeză şi peste 150.000 de polonezi din Lituania. In 1949, a fost iniţiat al doilea val de deportări în masă a populaţiei băştinaşe, sute de mii de

(Continuare în pag. 13)

REVISTA PRESEI

PRABUSIRE DIN INTERIOR

Dl Vintilă Horia, în primul număr al gazetei recent apărute la Madrid „FAPTA“, organ al partidei nicolaiste, face un bilanţ al situaţiei actuale a emigraţiei româneşti în raport cu situaţia generală a lumii. Între alte consideraţii, Dl Horia Vintilă nu crede în războiu şi chiar se mândreşte cu faptul că a fost unul dintre acei cari „n'a făcut profesie de credinţă războinică între 1948-1954“. Nu numai atât. Dar are oroare de războiu. Vede în el „o catastrofă“, „o groaznică fatalitate“ (dacă e fatalitate, poate totuşi va veni).

Că orice războiu, în genere, şi mai ales când se poartă la scară mondială, e „o catastrofă“, nu ne îndoim. Filosofia e prea răspândită, ca să nu o împărtăşim şi noi. Dar problema nu se pune dacă vrem sau nu războiul, ci cum poate fi salvată lumea liberă şi odată cu ea şi poporul nostru robit. Războiul e un mijloc şi dacă nu există altă cale de salvare a lumii de ameninţarea comunismului, nu credem că-i mai rămâne altceva de făcut Occidentului decât să-şi asume şi riscurile unui războiu atomic.

Dl Horia Vintilă întrevede o altă posibilitate, care ar scuti lumea de pârjolul unui războiu. Posedă dânsul informaţii, venite oarecum direct dela sursă, pe care îşi clădeşte ipoteza că Rusia Sovietică e pe cale de desagregare. Ea sufere de o întreită criză „politică, socială şi economică“. Comunismul din Rusia se va stinge dela sine şi pe ruinile lui se va ridica o nouă societate liberă. Fenomenul de descompunere a comunismului, de trecere dela tiranie la libertate, a luat naştere în lagărele de concentrare, populate de 40 de milioane de sclavi, şi se va impune cu o forţă irezistibilă în întreaga Rusie.

Autorul articolului îşi pune tot sufletul să convingă pe cititori de acest adevăr. Pe noi ne interesează însă şi intervalul de timp în care se va produce operaţia de dislocare a comunismului din interior. Ar fi vai şi amar de poporul nostru dacă ar fi nevoit să mai stea încă zece, douăzeci de ani în robie comunistă, până când sclavii din lagăre ar submina, ca termitele, domnia despotică a Kremlinului. Situaţia e de nesuportat pentru exilaţi, dar pentru cei de dincolo de cortina de fier ? Sub aspect strict naţional, prognoza Dlui Vintilă Horia nu e deloc încurajatoare.

Luată în cadrul mare, al desbaterii între Est şi Vest, factorul timp e tot atât de important. Occidentul nu e imun faţă de propaganda comunistă. Milioane de comunişti lucrează zi şi noapte, cu o tenacitate înspăimântătoare, la dărâmarea lumii libere. Dacă vom lăsa exclusiv timpului să decidă de soarta celor două lumi, cu certitudine că lumea occidentală se va prăbuşi înainte.

Cursa războiului rece nu poate fi câştigată decât de comunişti. Aceştia dispun de un avans considerabil. Apoi e şi o deosebire de climat. Comuniştii se bucură de toată libertatea în Occident. Ei complotează, cu rari excepţii, legal şi oficial. Opoziţia anticomunistă, de dincolo de cortina de fer, nu dispune de niciun mijloc legal de afirmare. Anti-comunismul e o crimă şi e reprimată cu severitate de regim. Din cauza aceasta oricât s'ar intensifica nemulţumirile contra regimului comunist, niciodată nu vor ajunge să-i ameninţe securitatea, pentrucă aceasta dispune de mijloace radicale de înăbuşire a lor.

Încă dela instaurarea regimului comunist în Rusia, nu era an în care să nu se facă profeţii analoage... şi au trecut din Octombrie 1917 aproape 40 de ani. In acest răstimp multe state s'au prăbuşit, afară de Rusia Sovietică. Ne mai putem încredinţa unor atari profeţii ? In loc de a pune în circulaţie asemenea vagi ipoteze, nu e mai bine să ne ascuţim neîncrederea faţă de toate svonurile cari vin din Rusia Sovietică ? De unde ştim că nu le convine chiar comuniştilor să se vorbească de slăbiciunea interioară a regimului, ca să înşele vigilenţa lumii libere ? Principele Nicolae povestea acum doi ani că Europa va fi salvată... de China comunistă. Nu-i exclus ca peste 30 - 40 de ani să se ajungă la un conflict între cele două forţe, dar în acest răstimp întreaga omenire e ameninţată să devină un „raiu“ comunist.

NOI COLABORATORI LA »FOAIA POPORULUI«

Dela trecerea sub o nouă conducere, publicaţia „FOAIA POPORULUI“ din Cleveland nu numai că a devenit mult mai interesantă, abordând subiecte mai variate şi mai actuale, într'o formă agreabilă, dar şi-a asigurat şi colaborarea a doi distinşi compatrioţi din Europa : Dl I. N. Manzatti şi Dl Virgil Veniamin.

Dl Manzatti a renunţat de câţiva ani la orice activitate politică. De aceea, în articolele publicate, evită, cu remarcabilă discreţie, să ia atitudine faţă de agitaţiile politice în care îşi irosesţe aproape toată emigraţia românească (inclusiv noi) energia şi talentele. Generos şi artist de rară sensibilitate, Dl Manzatti alege de preferinţă teme etice, semnalând tot ce descoperă pur şi frumos în lumea asta plină de răutăţi.

Stilul elegant şi ironia subtilă a prozei sale captivează cititorul şi-l convinge, dacă nu să devină însuşi mai bun, în orice caz să admire fără rezervă pe cei pe care Dl Manzatti îi situează în panteonul virtuţilor omeneşti. Singurul cusur al revelaţiilor morale din articolele Dlui Manzatti e poate monotonia exemplificării. Propune, de pildă, Dl Manzatti exilului românesc, în „Beneficente“, o iniţiativă filantropică, cine poate fi dat ca

(Continuare în pag. 13)

DIN LUMEA EXILULUI

CEREMONIA DELA MAJADAHONDA

Cea de a nouăsprezecea aniversare dela căderea lui Moţa şi Marin pe frontul spaniol a fost comemorată într'un cadru solemn pe câmpul de luptă dela Majadahonda.

„Românii stabiliţi în Spania" — relatează publicaţiile spaniole — „au ţinut să manifeste cu toată vigoarea la această aniversare, simbol al luptei de eliberare a României, protestul lor contra recunoaşterii situaţiei prezente din România înrobită, prin acceptarea ei în U.N.O. Ei au afirmat în acelaşi timp hotărîrea lor fermă de a lupta în acelaşi spirit de cruciadă, care a însufleţit pe Moţa şi Marin, pentru eliberarea României şi să nu consimtă la niciun fel de cedare în favoarea celor fără Dumnezeu şi fără patrie : comuniştii şi instrumentele lor."

Parastasul a fost oficiat în biserica dela Majadahonda de preotul Florencio Garcia, asistat de alţi doi preoţi. Biserica frumos ornată a fost arhiplină. Oficialităţile spaniole au fost reprezentate de General Miguel Rodrigo, comandantul garnizoanei Madrid, Dl Castel, ministru plenipotenţiar, reprezentând Ministerul de Externe, şi Dl Almirante Molins din partea Ministerului Marinei ; Mişcarea Falangistă a fost reprezentată de subşeful regionalei Madrid, Dl Batista şi de către deputatul Luis Nieto Antunez.

După parastas, s'a desfăşurat o scurtă ceremonie în faţa crucii care indică locul unde au căzut Moţa şi Marin. Au fost depuse coroane din partea Mişcării Legionare, din partea armatei spaniole, de către Gen. Miguel Rodrigo, din partea Falangei Dl Batista, iar din partea Comunităţii Românilor din Spania Dl Geblescu. Părintele Mircea Boac a pronunţat o rugăciune pentru odihna sufletului celor căzuţi. Legionarii prezenţi au intonat imnul Moţa-Marin, iar Dl Georgel Demetrescu a evocat motivele jertfei lui Moţa şi Marin, la mii de kilometri de patrie. La sfârşit, corul Academiei „Jose Antonio" a intonat imnul Gărzii de Fier, în timp ce Băzu Cantacuzino şi căpitanul spaniol Tino Torrenari au aruncat din avioane drapelele spaniole şi române, în onoarea celor doi eroi.

În afară de personalităţile menţionate, în afară de prezenţa întregii populaţii a Majadahondei şi a coloniei române din Madrid, s'a mai remarcat prezenţa următoarelor persoane : Ministrul României în Spania, Dl Nicolae Dumitrescu, Dl Rabull, delegatul asociaţiei combatanţilor spanioli, Dl Walceff, reprezentantul M.S. Reginei Bulgariei, adjutantul generalului Rodrigo, Eugenio Faria Albea, în fruntea statului său major, fostul consul general al Spaniei în România, Dl Beneyto, Dl Julian del Valla, delegatul serviciului exterior al Falangei, baronul von Wedel, Dl Luis Ortega, directorul colegiului „Sf. Arhanghel Mihail" din Salamanca, cu un grup de studenţi, Dl Rafael Chavos, directorul Academiei „Jose Antonio", Dl Pamfil Seicaru, Dl Gomez Tello, redactor al ziarului „Arriba", Dr. Leo Negrelli ş. a.

UN APEL

In ultima şedinţă, Comitetul Românilor din Austria, a discutat problema Căminului Român şi a Cantinei dela Salzburg, ameninţate sa-şi închidă porţile, după o perioadă de aproape şapte ani de existenţă.

Către sfârţitul anului trecut, Rectorul Misiunii Catolice Române din Austria, Părintele V. Zăpârţan, a anunţat că, din cauza dificultăţilor financiare în care se află Misiunea, nu mai poate subvenţiona această instituţie românească, care a asigurat, ani de-arândul, un prim ajutor tuturor refugiaţilor români din Austria.

Intrucât nevoile impun ca această modestă instituţie să-şi continue opera de asistenţă, încă cel puţin până la sfârşitul acestui an, Comitetul a hotărît să adreseze următorul apel, în primul rând către acei compatrioţi cari au cunoscut necesitatea acestei opere pozitive şi se află acum răspândiţi în toată lumea liberă :

Iubiţi compatrioţi,

Ne adresăm în primul rând tuturor acelora dintre pribegii români cari au trecut prin Salzburg şi au cunoscut opera de binefacere întreprinsă prin Căminul şi Cantina dela Salzburg.

Din lipsă de mijloace financiare, Misiunea Catolică Română din Austria nu mai poate subvenţiona această modestă operă de asistenţă.

Dela 1 Febr. c. nu mai primim banii necesari (2.500 Schilling, adică aproximativ 100 dolari, lunar) menţinerii acestui centru de afirmare românească.

Încetând această subvenţie şi neprimind încă nicio asigurare din partea vreunei instituţii locale, ori internaţionale, de asistenţă (ca : NCWC, WCC, USEP etc.) că ne va ajuta să menţinem acest cămin, ne vedem nevoiţi a închide porţile, lichidând ceeace a fost recunoscut, de toată lumea, ca operă pozitivă.

Înainte însă de a închide porţile, am crezut de datoria noastră, să aducem şi la cunoştinţa emigraţiei româneşti această perspectivă sumbră pentru acei cari, prin forţa lucrurilor, vor trebui să părăsească căminul : pentru cei cari nu mai pot beneficia de masa convenabilă a cantinei ; şi, mai ales, pentru cei cari tot continuă să vină la Salzburg şi nu vor mai avea unde să tragă, nu numai pentru legalizarea

lor, ci mai ales pentru primele îndrumări, fie în câmpul muncii, fie în vederea emigrărilor.

Caminul adăposteşte în momentul de faţă 17 refugiaţi, toţi noi veniţi, iar la cantină se servesc zilnic 70-80 mese, la prânz şi cină.

Dacă toate organizaţiile de asistenţă nu au fonduri ori nu găsesc aceşti 2.500 Schillingi lunar, pentru menţinerea căminului din Salzburg, deşi administrează bugete de milioane, suntem aproape convinşi că se vor găsi instituţii româneşti în acest exil şi chiar refugiaţi izolaţi, cari, tocmai pentrucă au o altă înţelegere pentru o asemenea operă, vor rupe dela gură şi din sărăcia lor ne vor ajuta să putem duce până la capăt opera începută cu şapte ani în urmă.

Dacă nu intervin alte cauze, credem că, până la sfârşitul acestui an, vom putea încheia singuri această acţiune de prim ajutor, prin rezolvarea cazurilor încă pendinte. Foarte mulţi dintre refugiaţii din Austria sunt în curs de emigrare, iar cei mai mulţi sunt în pragul definitivării situaţiei lor, fie stabilindu-se pe aici, fie prin ţările vecine.

Până vom putea constata această situaţie fericită, vor mai trece însă multe luni şi nu ştim dacă vom putea face faţă greutăţilor, de natura celor expuse mai sus, dacă şi lumea noastră va arăta tot atât de puţină înţelegere, pe cât se observă la acele instituţii chemate să asiste şi să rezolve greutăţile refugiaţilor, cu atât mai mult cu cât s'au dovedit extrem de modeşti în pretenţiile lor.

Fie ca acest apel sumar să găsească ecou în sufletele compatrioţilor noştri cari, prin voia lui Dumnezeu şi sârguinţa lor, au reuşit să-şi creeze o situaţie materială atât de mulţumitoare încât să le permită un sacrificiu băneşc oarecare. Pentru aceste eventuale donaţii, care vor fi expediate pe adresa: „Căminul Român", Elisabethstr. 38, Salzburg-Austria, mulţumim cu anticipaţie.

Comitetul Român din Austria

DEMISIE DIN A. N. E. C.

Dl Ion Teodorescu-Făget a adresat Dlui Vişoianu următoarea scrisoare de demisie:

„In ce priveşte cooptarea mea, ca expert în sânul **Natiunilor Captive**, convins de conştiinţa datoriei, mă văd obligat a vă anunţa demisia mea, din această organizaţiune, pentru următoarele motive:

Participarea mea, la acţiunea acestui organ, alături de persoanele Dlor Pamfil Ripoşanu şi Carol Davila, primul, fost Secretar General al Consiliului de Miniştri, prezidat de Petre Groza, al doilea, a fost acel ce a felicitat acest guvern, care cu bună ştiinţă, a contribuit activ la captivitatea ţării noastre.

Având în vedere acest fapt, colaborarea mea alături de aceşti doi oameni ar însemna nu numai solidarizarea de un fapt împlinit, dar şi o încălcare a eticei morale precum şi o trădare a memoriei Martirilor, ce şi-au sacrificat viaţa pentru libertatea României, astăzi captivă.

Un colaborator oportunist, după părerea mea, este cu mult mai culpabil decât un comunist convins."

O BIBLIOTECA ISTORICA TRANSILVANA

Revista „Licht der Heimat", editată de Comitetul de ajutorare al Saşilor transilvăneni din Germania, sub îngrijirea profesorului Hans Philippi din Braşov, publică în ultimul său număr catalogul noii biblioteci transilvane înghebată la Căminul ardelean din Rimsting/Bavaria. Semnalăm cu multă plăcere această realizare deosebit de valoroasă, fiindcă conţine principalele izvoare pentru istoria Saşilor şi a Transilvaniei în general. Remarcăm între alte cărţi valoroase şi lucrarea lui Eugen Brote, „Die rumaenische Frage in Siebenbürgen und Ungarn", Berlin, 1895. In împrejurările de astăzi, biblioteca dela Rimsting constituie o sursă preţioasă şi bine venită pentru cei ce se ocupă cu trecutul Transilvaniei.

COMITETUL ROMANILOR DIN SPANIA

Adunarea Generală a Comunităţii Românilor din Spania a ales în ziua de 29 Ianuarie 1956 următorul Comitet:

Preşedinte: Dl Aron Cotruş; vice-preşedinţi: Dnii Constantin Cantacuzino şi George Demetrescu; Secretar General: Dl Ilie Vlad Sturdza; Casier: Dl Ing. Petre Sorici. Membri: Dna Zoe Sturdza, Dna Elena Beneyto, Dl Dan Geblescu, Dl Ing. Tuliu Başiu, Dl Traian Popescu, Dl Dr. Corneliu Rotaru.; Cenzori: Dl Căpitan Nicolae Stefănescu Govora, Dl Arhitect Nicolae Damian şi Dl Valeriu Vinţan.

24 IANUARIE LA DETROIT

Românii din Detroit, unul dintre marile centre româneşti din America, au participat în număr mare la sărbătorirea zilei de 24 Ianuarie.

Serbarea a avut loc în sala mânăstirii „Sf. Nicolae" din Detroit. După o însufleţită cuvântare a P. S. Dr. Teofil Ionescu, în care s'au redat faptele istorice ale Unirii, a urmat cuvântarea Dlui Prof. Valentin Frunză, care a scos în evidenţă spiritul de sacrificiu al premergătorilor Unirii. A făcut apoi o paralelă între situaţia poporului român din 1859 şi cea din 1956. A relevat deasemenea fapta celor 13 eroi cari au fost condamnaţi la moarte de comunişti în 1953. In amintirea lor s'a cerut un minut de reculegere. Toată sala s'a ridicat în picioare.

A urmat apoi programul aranjat de Dl V. Frunză, compus din cântece naţionale, poezii, doine şi hore.

NOI COLABORATORI LA »FOAIA POPORULUI«

(Urmare din pag. 10)

exemplu de om care-şi dă şi cămaşa de pe el altora ? Dl Constantin Drăgan din Italia ! Sau : îi stă Dlui Manzatti mintea în loc, când descoperă, în cursul unei vizite peste ocean, că şmecherii sunt rara avis în America şi că Americanul are o încredere superstiţioasă în cuvântul dat, cine e copleşit de o emoţie egală ? Inevitabil, tot Dl Drăgan.

Alte sunt preocupările Dlui Veniamin în contribuţia de până acum pentru „Foaia Poporului". Membru al Comitetului Naţional, Dl Veniamin are, firește, datoria să-i facă reclamă. Şi o face cu o abilitate prodigioasă, indiferent de natura preblemei pe care o atacă.

In numărul din Ianuarie, Dl Veniamin a publicat un articol întitulat „Cultura română şi acţiunea naţională". Cine ar bănui vreo contiguitate între acest titlu şi Comitetul Naţional ? Totuşi, Dlui Veniamin i-a reuşit s'o stabilească. După ce identifică cultura română ca „produsul inteligenţii şi voinţii poporului nostru" şi după ce ridică moralul cititorilor, destăinuindu-le că, — în ciuda ingerinţelor regimului comunist — „cultura română merge înainte", în virtutea unui fel de rezistenţe biologice, „căci cultura încarnează sistemul de valori, care defineşte activitatea fiecăruia din noi ca individ şi a tuturor laolaltă ca naţiune", Dl Veniamin se precipită şi enunţă laconic ce avea în cap dela început : „Fundaţia Regală Universitară dela Paris este din ce în ce mai mult centrul de polarizare şi de răspândire a înfăptuirilor şi năzuinţilor gândului românesc". Anexa „culturală" a Comitetului Naţional e decretată sanctuar al gândirii româneşti.

La fel de iscusit în a urmări un obiectiv electoral cu o seducătoare digresiune e Dl Veniamin în articolul „Gânduri pentru tineret", din numărul din Decembrie al „Foii Poporului".

Mentor în înţelegerea rolului tineretului i-a fost, bine înţeles, Iuliu Maniu ; însă numai după 1945, pentrucă înainte tânarul Veniamin a fost un cald admirator al lui Armand Călinescu, călăul tineretului român.

„Maniu ne-a cerut să gândim problema tineretului, recomandă Dl Veniamin. Cum o gândeşte D-lui nu prea rezultă limpede din ce scrie. Reproducem pasajul cel mai adânc cugetat : „Cu experienţa pe care viaţa ne-a silit să o adunăm, fără pretenţie de superioritate, cu înţelegere şi dragoste, să ne străduim a desprinde pentru el, primele principii ale acţiunii. Să căutăm mai presus de orice, a-i pregăti deplinătatea existenţei fără care nu este nici viaţă morală, nici viaţă naţională. Căci a fi moral înseamnă a exista sub toate formele fiinţei omeneşti. Existenţa omului nu poate fi împrăştiată ; ea are un înţeles şi alcătuieşte un tot".

Dar tineretului, în concepţia Dlui Veniamin, nu-i e permis să deschidă noi căi de viaţă naţională. „Datoria noastră neclintită este de a respecta pe cei ce au pus bazele morale şi politice ale ordinei naţionale de totdeauna. Opera lor rămâne îndreptar, oricare ar fi tragedia drumului ce avem de străbătut. „Tinerii nu au decât un drept", concede autorul : „să cerceteze pentru ce sforţările înaintaşilor n'au reuşit, pentru ca să le reia cu mai multă putere şi cu aceiaşi hotărîre." Adică, cu alte cuvinte, să cercetăm de ce n'a reuşit politica Dlui Vişoianu & Co. şi s'o reluăm cu aceiaşi hotărîre. Din fericire, însuşi tineretul naţional-ţărănesc din exil se opune categoric unui astfel de experiment.

15 ANI DE STAPANIRE SOVIETICA IN TARILE BALTICE

(Urmare din pag. 9)

letoni, estoni şi lituanieni fiind duşi în Kazakstan şi în Siberia orientală. Astfel, Rușii au devenit, dela o minoritate neglijabilă în 1939 şi una considerabilă în 1945, naţiunea majoritară din Statele Baltice.

Deaceea, aniversarea a 15 ani de robie sovietică a Statelor Baltice, care a avut loc de curând, a fost mult mai dureroasă pentru emigraţia baltică decât aniversările similare pentru celelalte emigraţii din estul Europei. Singura consolare a refugiaţilor baltici e că, formal, au un statut privilegiat faţă de alte emigraţii. Statele Unite n'au recunoscut niciodată anexiunea sovietică şi continuă să considere reprezentative legaţiile baltice din Washington. Pe de altă parte, odată cu trupele germane au reuşit să se retragă foarte mulţi naţionali baltici. Numai letoni se află peste 120.000 în exil. E un rezervor de oameni pe care însă condiţiile exilului îl macină la fel ca şi pe celelalte emigraţii. Căsătoriile mixte le diluează biologic naţionalitatea, iar emigrările în America şi Australia fac pentru cei mai mulţi problematică reîntoarcerea în patrie după eliberare. Singurul punct luminos în acest sumbru bilanţ e ştirea pe care o dă o agenţie de presă daneză că tineretul baltic, în ciuda metodelor de reeducare aplicate de comunişti, rezistă sovietizării. Un ziarist danez, care a putut vorbi cu nişte tineri letoni întorşi acasă după 2 - 3 ani de serviciu militar în interiorul Uniunii Sovietelor, relatează că aceştia i-au declarat : „Suntem tot aşa de letoni ca şi înainte, ba poate mai mult."

CONSILIU PAROHIAL

La 15 Ianuarie 1956 a fost ales noul consiliu parohial la biserica „Sf. Gheorghe" din Toronto :

Preşedinte : Dl Petre Suba ; vice-preşedinte : Dl Radu Marcea ; secretar : Dl Nicolae Patăuceanu ; casier : Dl Roman Tintă ; epitropi : Dnii Toma Lupu şi George Puşcaş ; cenzori : Dnii Constantin Măgirescu şi C. Romanciuc ; membri : Dnii Dumitru Cristescu, Teodor Ghețea şi Vologiuc.

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Recensământul populației. Pe data de 21 Februarie a avut loc un nou recensământ al populației. Cu ocazia anunțării lui s'au publicat pentru prima dată câteva (foarte puține) cifre stabilite cu ocazia recensământului din 1948. Populația țării, 15.872.264 locuitori, din care 48,3% bărbați și 51,7% femei (ceeace reprezintă un surplus de cca 540.000 femei, echivalentul pierderilor de bărbați suferite în timpul războiului. Ceeace este ciudat, este că după anumite indicațiuni din presă, proporția de cca 48% bărbați și 52% femei pare să se fi menținut și în 1955 deși în intervalul de 7 ani balanța ar fi trebuit să se fi redresat cât de puțin în favoarea proporției pe care o formează în totalul populației bărbații).

Populația orașelor și comunesuburbane a fost în 1948 de 3.713.139 (reprezentând 23,4% din populația țării). 19 orașe aveau la acea dată mai mult de 30.000 locuitori.

Modificări în împărtirea administrativă a țării. Împărțirea administrativă a suferit o nouă serie de modificări aducând o nouă dovadă asupra valabilității afirmațiilor propagandei comuniste că reforma administrativă a ținut seama de interesele locuitorilor și a constituit unități administrative valabile. Până în prezent atât de viabilele unități administrative au fost modificate de două ori într'un interval de cinci ani.

Au fost desființate două regiuni, Arad și Bârlad, teritoriul lor fiind atribuit regiunilor învecinate. S'au înființat 12 raioane noi, au fost desființate 3 și au fost trecute dela o regiune la alta 4, iar la un număr de 7 raioane li s'a schimbat reședința.

Câteva orașe au fost ridicate la rangul de „orașe de subordonare raională". In ce privește satele, au fost trecute dela un raion la altul 348 comune, au fost regrupate satele a 20 de comune și s'au mutat dela o comună la alta 1.418 sate.

Peste cca 2 ani și jumătate, dacă va mai dura atât regimul, vom citi din nou pentru viitoarele modificări aceeași motivare cunoscută și în ocaziile precedente: „se crează o legătură mai apropiată între diferitele verigi ale organelor de stat și se asigură posibilități mai largi maselor de participare la conducerea treburilor de stat și obștești" (sic!)

Contacte cu Apusul? In contrast cu asprele cuvinte avute de Gheorghiu-Dej împotriva obiectivismului față de știința apuseană, care continuă să dăinuiască în R.P.R., prof. Graur, directorul general al editurii Academiei R.P.R., scrie în „Contemporanul" despre necesitatea de a se umple lacunele din biblioteci „cauzate de războiul rece". El pledează pentru o intensificare a contactelor oamenilor de știință români și pentru o procurare de publicații și lucrări de știință.

Tip de functionar de partid. Obține mare succes la Teatrul Armatei o piesă semnată de Petru Dumitriu și Sonia Filip. Intre alte personagii, apar și doi secretari de partid. Unul dintre ei este descris de un critic al piesei în modul următor: tonul tăios, neprietenos; dezinteres față de condițiile de trai ale oamenilor, ostilitate față de tehnicienii de formație veche. Criticul adaugă că acest tip este foarte real.

Cum se construieste în R.P.R. Dintre numeroasele cazuri de critici asupra felului cum se construiește în R.P.R. menționăm unul tipic: la trustul de construcții din Hunedoara s'a construit un foarte mare depozit pentru materialele de construcții. Trustul depozitează însă și mai departe materialele în aier liber, fiindcă proiectanții și constructorii nu s'au gândit că ar putea fi nevoie și de un drum de acces, pe care materialele, după ce au fost descărcate din vagoanele aduse pe două linii de garaj în interiorul depozitului, să poată fi apoi scoase pentru folosință.

Ingeniozitate. In goană după „operativitate", șoferii de pe camioanele de transport au introdus următoarea inovație, care micșorează considerabil timpul de descărcare: sacii de ciment în loc să fie descărcați cu mâna, sunt aruncați prin bsculare. Rezultatele sunt uluitoare: majoritatea sacilor se rup și cimentul se împrăștie pe jos. Nu știm dacă cei care mai adună ceva de pe jos nu sunt premiați pentru recuperare de materiale.

Regia de fabricatie. Uzinele „I. C. Frimu" din Sinaia, foste Costinescu, sunt prezentate de „Scânteia" ca un exemplu de bună și economică funcționare. Aflăm că în această uzină „model", cheltuielile de regie reprezintă un adaus de 202-220% față de prețul de cost al materialelor, manoperei și amortizarea mașinilor. Cheltuielile de regie nu variază în raport cu producția: cea mai mare parte sunt cheltuielile legate de întreținerea personalului administrativ.

„Inainte de termen". Toată presa reperistă a tă bătorit străpungerea „înainte de termen", se citează chiar cifra de 180 zile, a tunelului dela Bicaz. Cu destulă neobrăzare se uită legea planului cincinal, votată cu mare fast la 17 Dec. 1950, prin care se prevedea că uzina dela Bicaz va intra în funcțiune cel mai târziu în vara anului 1955. Străpungerea tunelului în Decembrie 1955 reușește performanța de a fi cu 170 zile „înainte" de vara tot a lui 1955, când uzina ar fi trebuit să fie de mult în funcțiune.

Progres. Citim în „România liberă": în cursul anului trecut minerii din Valea Jiului au

primit dela combinatul Reşiţa 18 compresoare de un tip nou. Spre surprinderea lor, au constatat că noul tip de compresor consumă pe fiecare 1.000 m.c. aier comprimat 400 - 500 gr. ulei, în timp ce cele vechi consumau numai 100gr. Sporul de cheltuieli de producţie reprezintă suma de 1.500.000 lei.

Premii pentru mineri. Lipsa de muncitori calificaţi pentru mine este în R.P.R. şi mai acută decât în ţările vestice (care au şi ele greutăţi în reţinerea mânii de lucru în minele de cărbuni). In R.P.R. a început să se acorde premii de vechime, ca un mijloc de combatere a deselor schimbări dela o întreprindere la alta sau dela o profesiune la alta. Imbunătăţirea condiţiilor de lucru e probabil că ar da rezultate mai bune.

Din directivele planului. Unul din punctele cuprinse în directivele viitorului plan cincinal care trebuesc relevate este importanţa care se acordă cercetărilor asupra epilepsiei şi măsurilor prevăzute pentru combaterea nevrozelor. Numărul paturilor din clinicile de boli nervoase precum şi numărul medicilor psihiatri urmează a fi mărit considerabil. Alături de tuberculoză (boală care însoţeşte mizeria) bântuie nevrozele. Acestea sunt procentual ridicate şi în societăţile în care bunăstarea a atins un nivel foarte ridicat, dar în România ele sunt rezultul unei desperări faţă de prelungirea teroarei.

Economii. Unele centre mecanice şi SMT-uri au găsit o nouă metodă pentru a face „economii". Predau bazelor de aprovizionare piese pe care aşa zicând le-au economisit. După câtva timp, cu diverse motivări aceleaşi piese, numai în cantităţi schimbate, de obicei mai mari, sunt cerute pentru efectuarea reparaţiilor.

După cum se vede, afirmaţia propagandei oficiale că socialismul stimulează „iniţiativa creatoare" a maselor este pe deplin confirmată de fapte.

Oraşele noastre

Presa din R.P.R. a anunţat de curând că pe harta României a apărut un nou oraş, botezat simbolic „Victoria". Oraşul Victoria, aşezat nu departe de Braşov, e un centru muncitoresc, fiind populat de lucrătorii unui mare combinat chimic, construit în cursul primului cincinal. „Oraşul" nu e deci altceva decât o colonie muncitorească în jurul unei mari fabrici, cum sunt atâtea în ţările industriale.

S'ar putea crede că vechile oraşe din România s'au extins atât de mult, încât a fost nevoie să se desvolte noi centre urbane. In ce priveşte numărul de locuitori, presupunerea e întemeiată. In toate oraşele româneşti, populaţia a crescut considerabil, în unele din ele dublându-se chiar. Dar oraşele ca atare, aria lor şi clădirile, parcurile şi lucrările de artă din interior au rămas aceleaşi. Mai bine zis, multe case dărâmate de bombardament, în timpul războiului, n'au mai fost refăcute, iar celelalte sunt neîngrijite şi ameninţate să se dărăpăneze.

Ceeace au construit comuniştii pentru populaţie în „anii puterii populare" nu se poate compara cu ce a făcut — fără plan — în acest domeniu urgisitul regim burghezo-moşieresc. In cinci ani, s'au construit mai puţin de 50.000 locuinţe şi şi acelea, în mare parte, în regiunile minere. Cei două milioane de oameni cari au venit la oraşe au fost îngrămădiţi în vechile case.

Au arătat comuniştii mai mult zel în construirea de clădiri publice? Ziarele aduc din când în când fotografia vreunui „teatru de stat" sau cinematograf, vreunei creşe sau şcoli, care e sigur că ar fi apărut în oraşele mă ite şi sub vechiul regim. Cu ce se laudă mai ales edilii regimului sunt spaţiile verzi. In loc să refacă casele dărâmate, au înlăturat ruinele şi, cu ajutorul „muncii voluntare", au netezit terenul şi l-au semănat cu iarbă.

Oraşele noastre nu apar triste şi urâte numai pentrucă au casele neîngrijite. Nu erau prea frumoase nici în trecut, dar erau vesele şi aveau o atmosferă romantică şi îmbietoare. Vitrinele sunt puţine acum şi sărăcăcioase. Fostele prăvălii şi localuri au devenit magazine şi restaurante de stat. Oamenii de pe stradă sunt grăbiţi, cu feţe trase şi chinuite, marcate de griji şi de teamă. Bucureştii nu mai sunt micul Paris de altădată. Gustul ales în a se îmbrăca, specific naţiei, nu se mai observă. Lumea poartă încălţăminte şi haine petice te sau de proastă calitate.

Cele mai năpăstuite sunt însă oraşele unde s'au instalat armata ruseas ă şi civiliştii sovietici. Despre Iaşi, devenit oraş de frontieră şi triaj principal pentru scurgerea bunurilor româneşti spre Rusia, despre Galaţi, Turnu Severin sau Brăila s'au aflat multe din suferinţele ce le îndură de pe urma puterii ocupante. Dar cel mai năpăstuit oraş din România e Constanţa. A fost o vreme când se auzea că întreaga populaţie băştinaşă a fost evacuată şi că în locul ei au fost aduşi ruşi. Se pare că nu e chiar aşa, totuşi Constanţa de azi are o înfăţişare dezolantă şi seamănă mai curând a oraş sovietic. După descrierea făcută agenţiei „Free Europe" de un marinar străin care a vizitat recent portul românesc, putem să ne dăm seama de înfricoşătoarea mizerie în care e cufundată Constanţa.

Marinarul respectiv n'a avut voie să viziteze oraşul decât trei ore şi asta noaptea, pentru a nu putea vedea tot. Cum a pus piciorul pe pământ, localnicii l-au întrebat pe furiş, dacă n'are penicilină, lame de ras sau ciorapi de nylon. Portul e complet izolat de oraş cu sârmă ghimpată. Până ce a ieşit pe poartă, controale şi iar controale.

A intrat într'un local. „Nu erau feţe de masă iar scaunele erau stricate... In acest bar, chelnerii, chelniriţele, muzican-

(Continuare în pag. 16)

SCRISORI CĂTRE REDACȚIE

Mr. **Paul M. Deac**, editor, Washington D. C. : „Am urmărit cu interes noutățile și vederile publicate în periodicul dumniavoastră. „Exilul Românesc" și alte publicații scoase de refugiați ne sunt de real ajutor pentru ținerea la curent a Americanilor cu ce se petrece în grupele din exil — speranțele, încercările și dezamăgirile lor.

M'a interesat în mod deosebit recenzia mărșavei cărți a Gen. Gheorghe, „Les Petits - Fils de l'Oncle Sam". Astfel de scrieri nu pot decât să dăuneze cauzei românești. Din fericire, opera Gen. Gheorghe n'a avut aproape deloc circulație în State'e Unite. Totuși, putem fi siguri că dușmanii României se vor strădui să facă să ajungă astfel de producții acolo unde dăunează cel mai mult, dacă n'au făcut-o deja până acum.

Puținii americani de origine română — cum e cazul meu — cari au citit cartea au reacționat cu compătimire și indignare. Pentrucă orice asprimi și umilințe ar fi suferit acest nazist declarat din partea trupelor noastre, ele sunt minore și neglijabile în comparație cu tratamentul cu adevărat inuman aplicat nenumăratelor victime de aroganții naziști în vremea când era Hitler în șea.

Americanii își dau seama că războiul nu e un spectacol agreabil, că nu aduce la suprafață ce-i mai bun în oameni, indiferent de cine poartă războiul. Și, chiar noi Americanii putem fi extrem de duri când suntem provocați și când luptăm contra injustiției și tiraniei. Așa s'a întâmplat în cel de al doilea război mondial. Gen. Gheorghe nu e îndreptățit să blameze întreaga națiune americană din cauza deficiențelor sau metodelor implacabile ale câtorva dintre soldații noștri.

Românii din exil să aibă în vedere un lucru : Ei nu pot spera să-și asigure sprijinul american pentru eliberarea patriei lor, insultând Americanii și proferând toate născocirile răsuflate cu care ne-au împroșcat dușmanii Statelor Unite înainte și dela războiu încoace.

Oameni ca Gen. Gheorghe fac să fie din ce în ce mai dificil pentru Americanii de origine română să pună o vorbă bună în favoarea României și Românilor în lupta lor de eliberare, când va veni momentul.

Comentarul dumniavoastră asupra cărții „Les Petits - Fils de l'Oncle Sam" n'a fost numai oportun, ci și ponderat și judicios. E simptomatic că respectivul a atacat nu numai pe Americani, ci și pe proprii compatrioți cari nu sunt de acord cu el.

Pot să adaug că atâta timp cât Gen. Gheorghe rămâne în „Asociația Românilor Liberi", acest grup nu poate spera să fie privit cu simpatie în Statele Unite. Dovadă e că conducătorii Administrației și Senatorii și membrii Camerei Reprezentanților cu care mandatarii acestui grup țineau contact refuză acum să mai fie deranjați. Reprezentanții „Asociației Românilor Liberi" sunt acum persona non grata chiar la State Department.

Dacă Comitetul Național Român, condus de fostul ministru de externe Constantin Vișoianu, a fost recunoscut și e subvenționat de Radio Free Europe, aceasta se datorește în parte Gen. Gheorghe și oamenilor care propagă vederile sale asupra Americanilor. Gen. Gheorghe, conștient sau inconștient, a făcut, în plus, un serviciu propagandei anti-americane a Cremlinului.

America și Americanii nu au pretenții de perfecțiune. Suntem supuși acelorași slăbiciuni omenești ca și alte popoare. Dar nimeni nu poate nega că încercăm să practicăm sincer principiile pe care le predicăm. După ce am sdrobit puterile Axei, n'am jefuit Italia, Germania și Japonia, așa cum au făcut cuceritorii în tot cursul istoriei. Nu am considerat responsabile popoarele acestor țări pentru crimele conducătorilor lor. Le-am hrănit și îmbrăcat și am reconstruit economiile lor, ca să poată trăi iarăși ca ființe umane decente. Și acum, inamicii de ieri sunt printre prietenii noștri de azi. S'a câștigat astfel mult pentru lumea liberă.

Italienii, Japonezii și Germanii s'au alăturat opoziției lumii libere contra imperialismului și agresiunii sovietice. Timpurile s'au schimbat. Nu e potrivit deloc pentru Români să-și permită atacuri împotriva singurei puteri de pe pământ care poate face ceva pentru eliberarea României de dominația totalitară, de asasinatele și jaful Sovietelor."

ORASELE NOASTRE

(Urmare din pag. 15)

ții și clienții, toți, păreau nefericiți și întunecați". Un alt efect al mizeriei, prostituția, pe care comuniștii pretind că au lichidat-o, e practicată clandestin. Pe străzi, aproape numai ruși. „Am petrecut numai trei ore în oraș", a declarat marinarul, „și din cei cam 200 de oameni câți am văzut, 90% erau în uniformă sau soldați". In afară de prezența rușilor, orașul e ca mort. „Intregul cartier era prost iluminat... Am văzut numai trei automobile, un autobus o ambulanță și o motoicletă... Prăvăliile arată sărăcăcioase..., fructele din rafturi sunt proaste și murdare..., oamenii sunt prost îmbrăcați... Am întrebat un trecător român de ce sunt luminate străzile așa de rău. Mi-a răspuns : nimic nu mai e bun aici."

S'a întors dezamăgit în port și a spus unui paznic bătrân că nu i-a plăcut Constanța. „Constanța de azi", i-a răspuns acesta, „nu mai e Constanța de acum zece ani ; pe zi ce trece e mai rău". Un hamal căruia i-a dat câteva țigări l-a asigurat : „România a fost un paradis înainte de războiu. Azi e iad". Dacă România de ieri a fost un paradis, cât de cumplit trebuie să fie iadul de azi !

Herausg.: Verlag VESTITORII, Dachauerstr 119, Muenchen 2 - Germany; Inh.: Tr. Golea, Massmannstr 4, Muenchen
Verantwortlicher Redakteur: Dr. Virgil Velescu, Blutenburgstr. 29 - Muenchen 2 — Erscheint monatlich